Nr. 29 Koźmin, środa dnia 9 kwietnia 1924 r. Rok 37

ORĘDOWNIK URZĘDOWY POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: na miesiąc kwiecień 1391400 mkp. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 50 000 mkp.

Dział urzędowy

Nr. 129. **Komunikat.**

W sprawie odszkodowań wypłaconych przez rząd St. Zjednoczonych Ameryki rodzinom poległych żołnierzy armji Stanów Zjednoczonych. Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje do wiadomości, że ustawa Stanów Zjednoczonych w tej mierze z dnia 6. X. 1917 ustala termin 5 letni od daty śmierci żołnierza, w przeciągu którego to czasu osobom zainteresowanym przysługuje prawo ubiegania się o przyznanie odszkodowania z powyższego tytułu.

Ustawa ta upoważnia jednakże Dyrektora Biura Weteranów do przedłużenia terminu tego do lat sześciu od daty śmierci.

Wobec upływu już $5^1/_2$ lat od czasu skończenia się wojny, zbliża się ku końcowi przewidziany ustawą termin wnoszenia pretensji. Dla uratowania więc spóźnionych pretensji, strony zainteresowane, winny niezwłocznie, dla tymczasowego ich zabezpieczenia wnieść odnośne podanie wprost do U. S. Veterans Bureau w Waszyngtonie, poczem już w drodze formalnej czynić dalsze starania za pośrednictwem Konsulatów bądź amerykańskich w Polsce bądź polskich w Ameryce.

— L. dz. K. II. a. 3686/24 —

Warszawa, dnia 1 marca 1924 r.

Min. Spr. Zagr.
Departament Konsul.

Powyższy komunikat podaję do wiadomości.

— L. dz. 176/24 W. I. —

Koźmin, dnia 3 kwietnia 1924 r.

Starosta, w z. Szatkowski.

Nr. 130. Z wszystkich stron dochodzą skargi właścicieli gospodarstw i obszarów dworskich na nieprzestrzeganie przez ludność policyjnych przepisów ogniowych, wskutek czego olbrzymia część naszego majątku narodowego wystawiona jest na pastwę płomieni.

Szczególnie służba wznieca bardzo często pożary paleniem w stodołach, stajniach, koło stogów i zabudowań a wszelkie przestrogi administracji i właściciela zbywa lekceważeniem i do nich stosować się nie chcę, również dzieci i niedorostki, czy to niedopałkami papierosów, czy zapałkami, lekomyślnie im pozostawionemi, powodują ogromne pożary doprowadzając przez to ludność do nędzy i narażając instytucje ubezpieczeniowe na ogromne straty.

Właścicieli zabudowań większych, folwarcznych i obszarów dworskich wzywam do umieszczenia w odpowiednich miejscach napisów ostrzegawczych z podpisem urzędowym. Również winne być wszystkie przybory do gaszenia ognia w należytym stanie, zdatne każdego czasu do użytku.

Zwracam uwagę, na przepisy pożarowe z dnia 21 czerwca 1912 r. (Amtsblatt nr. 32) i polecam władzom policyjnym i Posterunkom Policji Państwowej, aby zważali na to, czy ludność powiatu tutejszego stosuje się do powyższych przepisów, które już dawno istnieją a zatem muszą być znane.

Niestosowanie się do nich należy surowo karać.

— L. dz. 1780/24. St. I. —

Koźmin, dnia 2. kwietnia 1924 r.

Starosta, w z. Szatkowski.

Nr. 131. **Podwyższenie składek do ubezpieczenia inwalidów i na starość.**

Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 marca 1924 (Dz. Ustaw Nr. 29 poz. 291) zostały składki tygodniowe do ubezpieczenia inwalidowego z dniem 1 kwietnia 1924 podwyższone na

— 1,20 fr. zł. —

Dotychczasowe znaczki straciły z dniem 1 kwietnia rb. swą ważność i z dniem tym zaprzestano ich sprzedaży. Do opłacenia składek bieżących i zaległych mogą być używane tylko znaczki opiewające na franki złote.

Poznań, dnia 1 kwietnia 1924 r.

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej
(—) Wybieralski.

Nr. 132. **Obwieszczenie.**

Na podstawie § 40 ustawy łowieckiej z dnia 15-go lipca 1907 r., łącznie z § 117 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z 30 lipca 1883 r., ustanawia się na obszar Województwa Poznańskiego:

1. początek czasu ochrony dla cietrzewi, jarząbków i bażantów kogutów ustala się na niedzielę, 18-go maja r. b. tak, że polowanie kończy się w sobotę, 17 maja r. b.,
2. co do ukończenia czasu ochrony dla rogaczy oznacza się na rok 1924 odmienny od przepisów ustawowych termin t. j. czas ochrony kończy się z czwartkiem 29 maja tak, że polowanie rozpoczyna się z piątkiem 30 maja 1924 r.

— L. dz. U. 604/24. S. A. —

Poznań, dnia 26 marca 1924 r.

W imieniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
Przewodniczący
(—) Dr. Czwojdziński.

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

— L. dz. 1857/24 St. I. —

Koźmin, dnia 3 kwietnia 1924 r.

Starosta, w z. Szatkowski.

Kurs franka waloryzacyjnego
9. 4. 1924 r. = 1 800 000,— mk.

Nr. 133. Na skutek pisma J. E. Arcybiskupa Gnieźnieńskiego-Poznańskiego do Województwa oznajmiam, że strzelanie w dzień Wielkanocny w pobliżu kościołów (mianowicie w czasie odbywającej się rezurekcji) jest ze względu na bezpieczeństwo publiczne i na konieczność zachowania spokoju podczas nabożeństwa w myśl §§ 360, 11 i 367 8 k. k. niedozwolone.

— L. dz. 1482/24. St. I. —

Koźmin, dnia 5 kwietnia 1924 r.

Starosta, w z. Szatkowski.

Nr. 134. Przekazy własne Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej puszczone w obieg na zasadzie reskryptu Ministerstwa Skarbu z dn. 23/11. ub. r. okazały się w obrocie bezgotówkowym środkiem nadzwyczaj dogodnym, a we wielu wypadkach pożądanym. To też P. K. K. P. pragnąc zatrzymać je dalej w obiegu **postanowiła przedłużyć termin ich płatności do 31 czerwca 1924 r.**, co nie pociągnie za sobą konieczności nowej emisji.

Powyższe zarządzenie komunikuje się w celu ułatwienia i w dalszym ciągu obrotu bezgotówkowego. Odcinki przekazów własnych P. K. K. P. zostaną zaopatrzone stemplem z treścią: „Ważny do dnia 30-go czerwca 1924 r."

Dyrekcja Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej
Oddziału w Ostrowie.

Nr. 135. Rozporządzenie I. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 stycznia 1924 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu celem wykonania ustawy z 11 sierpnia 1923 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

(Dokończenie) (Strona 4.)

OBJAŚNIENIE.

Księga obrotu trunkami prowadzoną jest przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, zajmujące się wyszynkiem, drobną sprzedażą i handlem detalicznym, spirytusem, wyrobami wódczanemi, winem, półwinem, winem sztucznem, winem owocowem, miodem napojami miodowemi i piwem.

Wyszynkiem jest sprzedaż wymienionych trunków bez względu na ilość do sporzycia w lokalu przedsiębiorstwa.

Za drobną sprzedaż uważa się sprzedaż wyszczególnionych trunków bezpośrednio spożywcom — jednak nie do spożycia w lokalu przedsiębiorstwa — w naczyniach otwartych lub zamkniętych w sposób w handlu nie używany, a to w ilościach poniżej 25 litrów spirytusu i wyrobów wódczanych, a poniżej 50 litrów innych trunków.

Za handel detaliczny uważa się sprzedaż wymienionych trunków bezpośrednio spożywcom — jednak nie do spożycia w lokalu przedsiębiorstwa — w naczyniach zamkniętych sposobem w handlu używanym, a to w ilościach poniżej 10 litrów piwa lub poniżej 50 litrów innych trunków.

Przedsiębiorstwa handlowe pierwszych dwóch kategorji i przedsiębiorstwa przemysłowe pierwszych pięciu kategorji są obowiązane, inne zaś uprawnione prowadzić księgę obrotu, do które każdodziennie zapisują:

a) po stronie przychodu: pełną wartość nabytego towaru, uwidoczniając datę nabycia, nazwisko wzgl. firmę dostawcy, Nr. rachunku (faktury), otrzymanego od dostawcy, rodzaj, ilość lub wagę i cenę jednostkową nabytego towaru oraz ogólną kwotę, na jaką opiewa rachunek,

b) po stronie rozchodu: pełny targ dzienny, osiągnięty z wyszynku, w drobnej sprzedaży i w handlu detalicznym trunkami.

Księga obrotu ma być otwarta po stronie przychodu wartością remanentu początkowego, a zamknięta po stronie rozchodu wartością remanentu końcowego.

Numery rachunku po stronie przychodu i ewentualnie numery bloczków lub rachunków po stronie rozchodu należy podać według numeracji, przyjętej w księdze obrotu, prowadzonej na podstawie art. 50 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 412).

Miesięczne zamknięcia księgi obrotu w markach polskich winny być przeliczane na franki złote wedle przeciętnej wartości franka złotego za odnośny miesiąc ogłaszanej w sposób określony rozporządzeniem z dnia 15 grudnia 1923 r. (Monitor Polski z 24 grudnia 1923 r. Nr. 292, poz. 415) na zasadzie ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 127, poz. 1044.)

O ile przy zapisach zajdą pomyłki, należy zapis omyłkowy przekreślić atramentem czerwonym, a nad zakreślonym uskutecznić zapis prawidłowy. Okoliczność tę stwierdzić należy datą i podpisem osoby, która poprawki dokonała.

Księga obrotu winna być oparafowana przez sędziego pokoju, notarjusza lub magistrat, względnie przez starostwo lub urząd gminy wiejskiej. Osoby i urzędy powołane do parafowania ksiąg obrotu winny, poczynając od 1925 r., dokonywać parafowania nowych ksiąg obrotu — tylko po okazaniu poprzednio oparafowanych ksiąg i po stwierdzeniu, że księgi te zostały zapisane do końca. W razie niezapisania do końca tych ksiąg winny wspomniane osoby i urzędy przekreślić strony wolne, czyniąc je niezdatnemi do użytku.

Przedsiębiorca obowiązany jest okazać księgę obrotu władzom i organom powołanym do wymiaru 3% podatku wojewódzkiego od wyszynku i drobnej sprzedaży i handlu detalicznego trunków.

Nieprowadzenie ksiąg obrotu stosownie do przepisów niniejszego rozporządzenia, niemniej nieokazanie prowadzących ksiąg obrotu powołanym władzom i organom, sprowadza skutki, określone w art. 62—67 ustawy z dnia 11. sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

Każde przedsiębiorstwo obowiązane jest przechowywać księgę obrotu dla celów kontroli przez trzy lata od daty zamknięcia księgi.

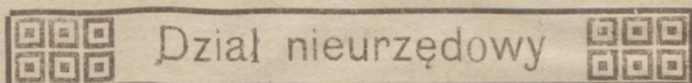
Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

Zeznania wraz z wszelkimi formularzami będzie można w Wydz. Pow. i w poszczególnych Magistratach odebrać, termin zostanie później ogłoszony.

— L. dz. 418/24 W. P. II. —

Koźmin, dnia 19 marca 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Niemojowski.

F. Z. E. K.

Z końcem stycznia 1923 roku powstał w okręgu Dyrekcji Kolei Państwowych w Poznaniu „Fundusz zapomogowy dla kolejowych emerytów, inwalidów oraz wdów i sierot po kolejarzach" (F. Z. E. K.) Instytucja ta została przekształcona na stowarzyszenie pracowników kolejowych i będzie w przyszłości nosiła nazwę „Samopomoc Kolejarzy". Członkowie jej przyjęli obowiązek niesienia pomocy materjalnej emerytom, rencistom oraz pozostałym po nich wdowom i sierotom z okręgu D. K. P. Poznań, głównie przez udzielanie stałych miesięcznych zasiłków. Wykonywanie przyjętych obowiązków polega na płaceniu ½ % miesięcznej pensji na

rzecz F. Z. E. K. Materjalną podstawę Stowarzyszenia stanowi fundusz rezerwowy, ulokowany w pewnych papierach wartościowych, który w myśl uchwały Rady Nadzorczej ma być w przyszłości ulokowany częściowo w 10%-owej pożyczce kolejowej, częściowo w nieruchomościach. Członkowie dzielą się na czynnych, wspierających i honorowych. Czynnym członkiem może być każdy etatowy oraz każdy nieetatowy stały pracownik kolejowy po przesłużeniu 3 roku, pełniący służbę w okręgu Dyrekcji Poznańskiej. Członkiem wspierającym może być każdy pracownik, który złoży na F. Z. E. K. conajmniej 80 złp. i zrzeknie się prawa do zasiłków. Członkostwo honorowe nadaje w pewnych wypadkach Walne Zgromadzenie. Członkowie dzielą się pozatem na uprzywilejowanych, którzy wstąpili do Stowarzyszenia przed 1. VII. 23. r. oraz na członków nieuprzywilejowanych, którzy wstąpili po tym terminie. Uprzywilejowanie określone jest bliżej statutem. Członkowie, przechodzący na emeryturę względnie na rentę i zwolnieni z jednorazową odprawą z powodu niezdolności do pracy, jakoteż wdowy i sieroty po nich, oraz rodzice, pozostający po pracownikach samotnych, mają prawo do pobierania stałych miesięcznych zasiłków. Wysokość zasiłku zależna jest od ilości lat członkostwa; zapomogi oblicza się od $^1/_4$ części stałej ostatnio pobieranej pensji danego członka według tabeli, która przewiduje za 1 rok członkostwa 18,4 %, za dalsze lata proporcjonalnie więcej, aż wreszcie za 35 lat członkostwa 100% odnośnej części ostatnio pobieranego uposażenia. Stawkę ($^1/_4$ część pensji, podług której oblicza się zasiłki) może Rada Nadzorcza w przyszłości podwyższyć. Przykład; Pracownik kolejowy, który pobierał ostatnio 200 milj. mk., a był 1 rok członkiem „Samopomocy" i stał się nie zdolnym do służby, otrzyma 18,4 % od $^1/_4$ części tegoż ostatnio pobieranego uposażenia (tj. od 50 milj mk.), czyli miesięcznie 9 200 000,— mk. stałej zapomogi; pracownik, który pobierał ostatnio 200 milj. mk., a był 35 lat członkiem, będzie pobierał 100%-ową zapomogę we wysokości 50 milj. mk. miesięcznie. Wdowy otrzymają $^1/_2$ zasiłku męża, każda sierota, której matka żyje, otrzyma $^1/_4$ część zasiłku wdowy; sierota, której rodzice nie żyją, otrzyma $^1/_3$ część zasiłku należnego wdowie. Ojciec lub matka, niezdolni do zarobkowania, będący na całkowitem utrzymaniu członka samotnego, otrzymają w razie jego śmierci zasiłek w tej samej wysokości, jak wdowy po członkach stowarzyszenia. Organami Samopomocy są: Zarząd, Rada Nadzorcza i Walne Zgromadzenie. Zarząd zawiaduje majątkiem „Samopomocy" oraz rozdziela zapomogi. Rada Nadzorcza natomiast jest ciałem kontrolującem i ma na celu dawanie wytycznych Zarządowi i czuwanie nad jego działalnością. Walne Zgromadzenie zatwierdza statut i jego zmiany, przyjmuje do wiadomości roczne sprawozdania zarządu tudzież decyduje o rozwiązaniu stowarzyszenia. Członków zarządu mianuje Rada Nadzorcza z pośród członków „Samopomocy kolejarzy", mających siedzibę w Poznaniu i pełniących czynną służbę. W skład Rady Nadzorczej wchodzą przedstawiciele wszystkich związków pracowników kolejowych. We Walnem Zgromadzeniu bierze udział zarząd. Rada Nadzorcza oraz delegaci członków „Samopomocy", wybrani na podstawie tajnego głosowania w ten sposób, że na każdych 250 członków wybrany zostaje 1 delegat. Jak z powyższego wynika, przynależenie do „Samopomocy" leży w interesie każdego pracownika kolejowego, dbającego o przyszłość swoją i swej familji.

Należy więc wyrazić nadzieję, że pracownicy, którzy dotychczas się ociągali, zrozumieją nareszcie. jakie korzyści im przynosi przynależenie do „Samopomocy kolejarzy" i że czemprędzej zgłoszą u swych przełożonych przystąpienie do tegoż stowarzyszenia.

Prezes Dyrekcji Kolei Państwowych, Dobrzycki.

Kronika miejscowa

Urząd Stanu cywilnego w Koźminie

za czas od 1. IV. do 8. IV. 1924 roku.

Porody syna: Typański Marcin robotnik Stara Obra, Stawowy Ignacy rolnik Koźmin, Błaszczyk Juljan robotnik Staniew.

córkę: Banaszak Józef robotnik Orla (bliźnięta), Józefiak Stanisława niezamężna robotnica Skałów, Maćkowiak Władysław rolnik Kaniew.

Wypadki śmierci: Nowak Stanisława, Bożenna $2^1/_2$ dnia Koźmin, Wolter Agnieszka 19 lat Lipówiec, Kasprzakowa Anastazja 26 lat Wyrembin, Witek Franciszek 82 lat Borzęcice.

Zapowiedzie: handlarz Antoni Bomski z Stanisławą Szablewską oboje z Koźmina.

Wiadomości rozmaite.

Poznań. (Ofiara powodzi). W dniu 1 bm. utonął 28-letni gospodarz Walenty Antkowiak z Promnic. Nieszczęśliwy zbił tratwę i wypłynął na ratowanie dobytku, unoszonego przez wzbierającą powódź; wskutek braku wprawy w tego rodzaju czynnościach utracił równowagę i wpadł do głębokiej wody. Osierocił żonę i dziecko. — Promnice podczas wylewu Warty były zupełnie odcięte od świata. Woda zalała całą wieś i spławiła martwy inwentarz. Ludzi i żywy inwentarz uratowała policja.

— (Niespodziewana śmierć.) Wczoraj wieczorem o godzinie 9 znaleziono w domu przy ul. Pocztowej 12 w piwnicy zwłoki palacza ogrzewania centralnego Wojciecha Olejniczaka. Zmarły, liczący 75 lat, był cierpiącym na epilepsję; śmierć poniósł prawdopodobnie, spadłszy ze schodów podczas napadu kurczowego — jakby wskazywały na to sińce z potłuczenia i zdarcia skóry na twarzy.

— (Ujęcie „rewizora".) Policja ujęła wczoraj 25-letniego Józefa Wawrzyniaka z Szewców pow. grodziskiego, który dokonywał oszustw, występując jako rewizor i urzędnik kryminalny, oczywiście bez mandatu władzy.

Ofiary i pokwitowania

Pan Michalski z Koźmina ofiarował dla biednych miasta na święta wielkanocne 35 funtów cukru i 35 funtów margaryny w łącznej wartości 100 miljonów mkp.

Mamy nadzieję, że szlachetny czyn p. Michalskiego znajdzie licznych naśladowców i komunikujemy zarazem, że wszelkie ofiary na ten cel przyjmuje się w biurze magistrackim.

Za Zarząd:
Towarzystwa Niesienia Pomocy Ubogim
(—) Nowakowski
Przewodniczący

Ruch w towarzystwach

Miesięczne zebranie Tow. Powst. i Wojaków w Koźminie, odbędzie się w niedzielę dnia 13 bm. o godz. 1^{30} w lokalu pana Grodzkiego.

Ważne sprawy. Liczny udział konieczny.

Zarząd.

Czołem! Miesięczne zebranie tow. gmin Sokół w Koźminie odbędzie się w niedzielę dnia 13 bm. o godz. 8-ej wieczorem na sali domu Katolickiego.

Zarząd.

W niedzielę, dnia 6-go kwietnia b. r. o godz. 3-ej po południu rozstał się z tym światem z powodu nieszczęśliwego wypadku mój najukochańszy mąż, ojciec i teść

rolnik

Karól Schmidt

przeżywszy lat 61.

W ciężkim smutku pogrążeni

Marta Schmidt z dziećmi
Else Neumann z domu Schmidt
Oskar Neumann

Koźmin, w kwietniu 1924 r.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10 kwietnia r. b. o godzinie 3-ej popoł. z domu żałoby w Koźminie.

Nach Gottes unerforschlichem Ratschluss verschied heute Nachmittag 3 Uhr plötzlich und unerwartet infolge eines Unglücksfalles mein lieber Mann, unser guter Vater und Schwiegervater

der Landwirt

Karl Schmidt

im Alter von 61 Jahren.

Namens der tiefbetrübten Hinterbliebenen

Martha Schmidt nebst Kindern
Else Neumann geb. Schmidt
Oskar Neumann

Koźmin, im April 1924.

Die Beerdigung findet am Donnerstag, den 10. April d. Js. nachm. 3 Uhr vom Trauerhause in Koźmin aus statt.

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.
Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie.